

A regionális különbségek változásainak mérése Indiában 2001 és 2011 között

Wilhelm Zoltán
Pécsi Tudományegyetem

A világ – mind természet-, mind társadalomföldrajzi szempontból – egyik legváltozatosabb országa India. Lakosságának etnikai, nyelvi, vallási, illetve kaszttagolódása olyan heterogenitást eredményez, melyre más országban aligha találunk példát. A rendkívüli sokszínűség természetes módon eredményez komoly regionális különbségeket. Ezen területi különbségek mérése nem történhet a tagállamok szintjén, hiszen a rendkívüli méretek (Európa legnépesebb államainál jóval nagyobb lakosságszámmal rendelkező államokat találunk Indiában) elfedik a lényegét. A 2010-ben publikált új módszerünkkel, a komplex SENTIENT Index alkalmazásával sikerült a közvetlen szubnacionális szintet követő körzetek adminisztratív szintjén meghatározni a relatív fejlettségi sorrendet. Az akkor létrehozott, a 2001-es népszámlálásra épülő adatbázisunkra támaszkodva – matematikai-statisztikai módszerekkel – több, területi különbségekre vonatkozó, nóvumnak számító megállapítást tehettünk. A 2011-es népszámlálás adatainak megjelenésével elemzéseinket már időben is kiterjeszthettük, számtalan érdekes eredményt produkálva. Kimutathattuk pl. a leszakadó, vagy éppen kiugróan fejlődő, a polarizálódó régiók területi elhelyezkedését, de a fejlődéssel leginkább összefüggő faktorokra is tudunk következtetni. Mindemellett feltártuk, hogy egyelőre Indiában (is) az urbanizáltabb terekben jelentkeznek leginkább a fejlődés jegyei. Előadásunkban további jellegzetesen indiai területi jelenségekre hívjuk fel a figyelmet, de általános érvényű megállapításokat is teszünk, pl. a Williamson-hipotézis dél-ázsiai igazolásával.